

vati, niti misliti ni. Samo stroj stane 2500 frankov in škropljenje pa za vsacih 1000 trt še 5 frankov posebej.

Vodje vinarskih šol na Ogorskem imeli so 6. okt. shod,

pri katerem so se posvetovali o raznih vinarskih razmerah na Ogorskem, posebno pa z ozirom na trtno uš. Kar se tiče požlahnjevanja ameriških, trtni uši zopernih trt, z našimi trtami, izrekli so soglasno, da so izvrstne vspehe dosegli. Oni so se izrekli o najboljšem načinu, kako požlahnjovati; skušnja jih uči, da je najboljši čas za to mesec marcij in april. Navzoči so se razšli s trdnim prepričanjem, da če tudi se trtna uš po celi Ogorski razširi, je vendar ogorsko vinarstvo na trdnih nogah, kajti ameriške podlage so se kot dobro sredstvo proti preteči nevarnosti izkazale. Vsaj pa naši vinogradniki ne morejo tako mirno na prihodnost misliti, ker merodajni krogi naši še niso ali pa nečejo položaja spoznati.

Deželni zbor kranjski.

11. seja dné 14. oktobra.

(Konec.)

Prvi oglasi se k besedi o tej zadevi poslanec Lavrenčič ter meni, naj bi ne nehala šola na Slapu, katera se je izkazala toliko koristna za vipavsko dolino. Govornik meni, naj bi se na Dolenjskem ustanovila le podružnica pod nadzorstvom slapske šole, vsekako pa meni, naj bi ostalo vsaj nekaj na Slapu.

Za njim oglasi se poslanec prof. Šuklje k besedi, in jako gorke zagovarja ustanovitev večje šole na Dolenjskem blizu Novega mesta.

Poslanec Deschmann se v svojem govoru ni ogreval za dolenjsko vinarsko in sadjarsko šolo, češ, da bi bilo z njo mnogo stroškov, vrhu tega pa bi jej vendar še primanjkovalo učencev. In govornik je hotel prorokovati, da bode šola s časom morala zaradi pomanjkanja učencev prenehati.

Poslanec dr. Vošnjak zavrača predgovornika, naj si s takimi domnjevanji ne dela preveč skrbi; z Dolenjskega se je res oglašalo malo štipendistov za slapsko šolo, a temu je bila vzrok le velika oddaljenost od Slapa. Gotovo pa se bode v dolenjsko šolo oglašalo mnogo učencev in nje vspeh bode dovoljen.

Predlogi gospodarskega odseka se vzprejmó.

Poslanec dr. Poklukar poroča ustno v imenu finančnega odseka o deželnih doneskih za uravnanje Save in stavi v imenu finančnega odseka predlog:

„S hvaležnim priznanjem za odobrene načrte uravnavanja Save od Črnuč do Dola in za bogato državno podporo v ta namen — zaveže se dežela kranjska v nadi, da bode država vsako leto po dokončanih teh delih naklonila vsaj toliko svoto kakor za l. 1884., po svojih slabih denarnih močéh v ta namen staviti v deželni proračun za omenjeno dobo vsako leto 2000 gold. V ta namen naroča deželnemu odboru, da iz kredita, privoljenega pri deželnem zakladu „v podporo za javne stavbe“ l. 1885. v ta namen obrne 2000 gold.“

Predlog se brez ugovora vsprejme.

Prošnji glavnih odgonskih sprevodnikov Janeza Schiffrerja in Karola Novaka pl. Giftberga za zboljšanje plače — se uslišita, in sicer se jima poviša mesečna plača od 25 na 30 gold.

Učiteljski vdovi Magdaleni Kratochvil se dovoli pokojnine in odgojnine za njene otroke 100 gl. za tri leta.

Gledé prošnje občine Št. Rupert, da se zopet vpelje nižja užitnina od vina slabejše vrste v občini bistriški, stavi upravni odsek naslednji predlog:

„Visoka c. k. vlada se nujno prosi, naj bi blagovolila, kakor hitro mogoče, določiti vse, kar je potrebno, da se v občini Bistrici (glavna občina Št. Rupert) v novomeškem okraji užitninski davek za vina najnižje vrste pobira po izrednem tarifu na podlagi dosedanje 50letne prakse v izvršitvi dekreta dvorne komore z dné 25. januarja 1834. leta, št. 4013, zbirka provincijalnih zakonov za ljubljanski gouvernement, 16. zvezek, leta 1834.“

Predlog se vsprejme.

Prošnja občin Ajdovica in Dvor za uvrstenje občinskih potov Vrbovec-Podlipa med okrajne ceste se izroči deželnemu odboru, naj to zadevo preiskuje ter v prihodnjem zasedanju poroča.

Poslanec dr. Poklukar poroča ustno v imenu upravnega odseka o prošnjah:

- a) občanov v Kamnigoric in Kropi zaradi uvrstenja okrajne ceste iz Kamnegorice in Kroke skozi Podnart v Tržič med deželne ceste;
- b) občin Grosuplje in Slivnica za uvrstenje ceste od Vélikega Mlačevega in Grosupljega med deželne ceste;
- c) občin Ribnica in drugih za uvrstenje okrajnih cest Kočevje-Ljubljana in Kočevje-Rakek odnosno Žlebič-Rakek med deželne ceste ali dovolitev podpore.

Vsprejme se odsekov nasvet, naj se te prošnje izročijo v rešitev deželnemu odboru.

Prošnja Josipa Ličana iz Ilirske Bistrice za brezplačno oskrbovanje njegove hčere Jovane v deželni blaznici se tako reši, da se ti stroški prevzemo na deželni zaklad s pridržkom povračila, če se Ličanove denarstvene razmere zboljšajo.

Poslanec dr. Mošé poroča v imenu finančnega odseka o računskem sklepu deželnega zaklada za l. 1883. Vkupnih dohodkov je bilo 816.611 gold. 30½ kr., stroškov pa 766.044 gold. 33½ kr.

Poslancu Apfaltrernu ne dopade sestava računa, češ, da v računskem sklepu ni natanko povedano, kam je priklopljenih onih 65.000 gold. za deželno slavnost; govornik izraža bojazen za deželno blagajnico.

Posl. Murnik odgovarja, da se predgovornik lahko sam osvedoči o istinitosti računskega sklepa, sicer pa je Apfaltrernova stranka tudi tako sestavljala račune.

Poslanec dr. Vošnjak odbija sumničenja, da se z deželnim premoženjem slabo gospodari; če so denarstvene razmere slabe, zakrivila jih je prejšnja večina.

Poslanec dr. Mošé predlaga v imenu finančnega odseka:

„Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Računski sklep kranjskega deželnega zaklada za leto 1883. in glavni pregled gospodarjenja s premoženjem kranjskih deželnih zakladov za leto 1883. se z odobrenjem na znanje vzameta.

2. Deželnemu odboru se naroča, da iztirja zastanke doklad k posrednim davkom za poprejšnja leta v znesku 3444 gold. 38 kr. in deželnemu zboru o tem poroča v prihodnjem zasedanju.

3. Deželnemu odboru se naroča, naj ukaže, da se pri stroških v IX. rubriki: „Subvencija in posojila za cestne stavbe“ ne zaračunijo v eni tekoči številki, marveč da se subvencije za cestne stavbe posebej in posojila posebej zaračunijo.

4. Deželnemu odboru se naroča, da v prihodnje računске sklepe v bolj jasni obliki predlaga deželnemu zboru.“

Predlogi se vsprejmó.

Poslanec Klun predlaga, naj gosp. deželni glavar postavi na dnevni red prihodnjih sej vse od odsekov

dovšene predloge, če jih tudi poslanci nimajo 48 ur v rokah.

Predlog se vsprejme in seja konča.

12. seja dne 16. oktobra.

Gosp. deželni glavar grof Thurn otvori ob 10. uri dopoludne sejo.

Po prečitani in odobrenji zapisnika zadnje seje se vname med deželnim glavarjem in posl. Apfaltrernom živahen razgovor zaradi razžaljivih besed, katere je zadnji rabil v zadnji seji in poslanec Detela ostro zgrabi posl. Apfaltrerna.

Nekaj došlih prošelj izroči se raznim odsekom.

Poslanec Svetec poroča ustno v imenu gospodarkega odseka o agrarnih razmerah na Kranjskem, in sicer o žganjepivstvu in stavi naslednje predloge:

1. Načrt zakona, s katerim se prepoveduje točiti špirit za pijačo (načrt je izdelal gosp. poslanec Svetec z naredbo kr. hrvatsko-slavonske in dalmatinske deželne vlade z dne 25. oktobra 1881., št. 16.473), odstopa se deželnemu odboru z nalogom, da oboje vsestransko preudari, poizvé mnenje vis. c. k. deželne vlade in potem v prihodnjem zasedanji svoje nasvete stavi, eventualno da v prihodnjem zasedanji predloži deželnemu zboru zakon, po katerem se za vse Kranjsko prepové ob nedeljah in praznikih žganje točiti.

2. Deželnemu odboru se nalaga, visoki c. k. deželni vladi podati prošnjo, da bi blagovolila gledati na to, da se število lokalov, v katerih se žganje toči, kolikor možno zniža in da bi se pri podelovanji novih koncesij kar najstrožje ravnalo.

3. Deželnemu odboru se nalaga, da ukrene potrebno, da bi se s pripomočjo c. kr. državnih organov, zlasti c. k. žandarmerije, strogo pazilo na to, da se točarne natančno držé policijske ure.

Zakon, zadevajoč omejitev žganjepitja, kateri zakon je izdelal posl. gosp. Svetec, izročil se je deželni vladi.

Ta zakon slove:

Po nasvetu deželnega zbora Moje vojvodine kranjske ukazujem tako:

§. 1. Špirit sam, ali z vodo in esencijami pomešan, ljudem za pijačo točiti je prepovedano. Ta prepoved zadeva tako tistega, ki ima od gosposke pravico žganje točiti, kakor tudi vsacega družega, ki bi tako pijačo svoji družini ali drugim delavcem dajal.

Navadno žganje, ki se kuha iz sadja, tropin, brinjevih ali družih jagod ni podvrženo tej prepovedi, in tudi ne likerji.

Prepovedano je pa, omenjenemu žganju kadarkoli špirta primešavati.

§. 2. Prodajalci špirta morajo svojo prodajo posebej naznaniti c. k. okrajnemu glavarstvu tistega kraja, kjer imajo prodajalnico: v Ljubljani pa mestnemu magistratu. To naznanilo naj se vpiše v poseben zapisnik.

§. 3. Kdorkoli kupuje špirit, mora se izkazati z dovolilnim listom od svojega župana. V ta list se zapiše ime kupca in njegovo prebivališče ter zakaj in koliko špirta on potrebuje. Župan dovolilnega lista ne sme dati nikomur, ki je sumen, da ga obrne v prepovedani namen (§. 1). Prodajalcem je pa prepovedano, prodati komu špirta, ako nima dovolilnega lista, ali prodati mu ga več, kakor ima v tem listu potrebe zapisane.

Te liste morajo prodajalci spravljati ter jih gospodski, kedar zahteva, pokazati.

§. 4. Prestopniki prepovedi, danih v §. 1., kakor tudi prodajalci od špirta, ki te prodaje ne naznanijo, ali špirit prodajajo takim, ki nimajo dovolilnega lista, ali več, kakor je v njem zapisane potrebe, zapadajo

globi od 1 do 100 gold., in kdor bi ne mogel plačati, pa zaporu tako, da je za vsacih 5 gold. en dan zavora; za manjšo globo pa primeroma, pa ne manj kot 6 ur. Kdor je bil trikrat kaznovan, zgubi pravico žganje točiti ali špirit prodajati. Krivca zadenejo tudi stroški, kl bi nastali, če se sumnjiva pijača kemično preišče.

§. 5. Preiskava in kaznovanje teh prestopkov pristoji c. kr. okrajnim glavarstvom, oziroma v Ljubljani mestnemu magistratu ter se je pri tem ravnati po določbah za politične prestopke izdanih.

§. 6. Mojemu ministru za notranje reči se nalaga izvršitev tega zakona.

(Dalje prihodnjič.)

Zabavne stvari.

Nos.

Ruski spisal N. V. Gogolj, preložil L. Gorenjec, Podgoričan.

(Dalje.)

Ta nepremišljena ponudba je v Kovalevu zatrla vso potrpežljivost. „Jaz ne umejem, kako Vi morete burke briti“ — priklopelo mu je iz srca — „ali res ne vidite, da jaz nimam tega, s čemer bi mogel njuhati? — Da bi vrag posmrčal Vaš tobak! Jaz sedaj ne morem ni pogledati tobaka, ni Vaše ostudne brezovice; da mi... Po teh besedah je hudo razsrjen iz časnikarske „ekspedicije“ odšel k častnemu redarskemu nadzorniku.

Kovalev je prišel k nadzorniku tista trenutja, ko je ta po spanji stezal se, ko je malo posmrčal in opomnil: „Turška motika, zdaj pa še lepo zaspim kaki dve uri!“ — torej lahko znate, da kolegijskega prisednika prihod ni bil prav nič priličen. Častni nadzornik je bil iskren pospeševatelj vseh poskušenj in rokotvorstev, a carsko „assignacijo“ je najraje imel: „To je gotovo“ — opominjal je rad — „da nič lepšega ni na sveti, nego je to: ne prosi jedi, prostora ne potrebuje mnogo, v žepu najraje biva — in ne razbija se“.

Častni nadzornik je dosti mlačno sprejel Kovaleva in povedal, da po obedu ne utegne, da bi sprejemal preiskave, da sama natora zahteva to, ko se človek najé, da malo oddahne se (to je kolegijskemu prisedniku pričalo, da častni nadzornik ni neveren starodavnim modrijanom) in da rednega človeka nikoli nobenega ne ostavi nos.

To je bila beseda, ne po strani, temuč naravnost — iz oči v oči. Moramo opomniti, da je Kovaleva nenavadno lahko razžalil človek. Lahko je prizanašal vse, kar so govorili strogo o njem, ali nikakor ni osvobodil, če je kdo kaj zinil zoper njega čast ali stan. Da, trdil je, da bi gledališčarji v gledaliških prizorih morali opuščati vse, kar se ozira na više častništvo, štabnih častnikov pa bi ne smeli napadati nikakor. Častnega nadzornika pozdrav ga je zmotil tako, da je stresnil glavo, o čutji svojega dostojanstva razprostrl roci in potožil: „Preverjen sem, da po takih Vaših opomnjah jaz ne morem spregovoriti ničesar...“ — in odšel je.

Pripeljal se je domov, jedva je čutil nogi pod seboj. Uže je bil mrak. Žalostno, nenavadno zoperno se mu je zdelo njegovo bivališče po vsem tem iskanji. — V predno sobo prišedši je opazil na usnjatem in vmazanem divanu svojega slugo Ivana, da leži na hrbtu, da pljuje v strop in da se pljunki dosti izdatno prijemljó zmirom tistega prostora. Ta slugina malomarnost je razgadila ga; udaril ga je s klobukom po ustnih in pokaral: „Ti, svinjar, vselej se z glupostimi zabavljaš!“